

Hoofdstuk II - Handleiding per spellingstrategie

Deelleergang luisterwoorden

Tot deze categorie behoren de klankzuivere woorden; hierbij is er sprake van een één duidelijke relatie tussen de klankvorm en de schrijfwijze van het woord: iedere klank heeft een vast overeenkomstig symbool. Door het woord op te delen in klanken (fonemische segmentatie) en elke klank om te zetten in een symbool kan de schrijfwijze van het woord worden achterhaald. Dit onderdeel van de spelling wordt het aanvankelijk spellen genoemd. Hierbij spelen twee aspecten een rol:

- letterkennis
- fonemische segmentatie, meestal auditieve analyse genoemd.

Beide aspecten komen in de deelleergang luisterwoorden in uitgebreide oefenvorm terug. Wat betreft de letterkennis komen niet alle letters aan bod, maar alleen die letters die in de praktijk de meeste problemen opleveren. Bij de fonemische segmentatie wordt niet verder gegaan dan vijf-letterwoorden. Wanneer leerlingen dit foutloos kunnen doen mag verondersteld worden dat ze een voldoende vaardigheid hebben in het fonemisch segmenteren.

De opbouw van het programma is als volgt:

- er wordt gestart met een instapdictee
- vervolgens krijgen de leerlingen de letters waarmee moet worden geoefend geïsoleerd en ondersteund met een afbeelding aangeboden
- daarna volgen oefeningen om woorden uit de betreffende categorie te kunnen herkennen
- na oefening van een groep letters (p/b/d, lange/korte klanken, twee-tekenklanken) volgt een controledictee
- daarna volgen de fonemische segmenteer (auditieve analyse)oefeningen
- ook dit onderdeel wordt afgesloten met een controledictee

Welke onderdelen behoren bij de luisterwoorden?

- aanleren van de letters: p, b, d
- aanleren van de korte en lange klanken: a/aa, e/ee, o/oo, u/uu, i
- aanleren van de twee-tekenklanken: ie, ei, oe, eu, ui, au en ou
- fonemisch segmenteren (auditieve analyse) van drie-, vier- en vijf-letterwoorden

Werkwijze

1. *instapdictee*

Er wordt gestart met een instapdictee met als doel om na te gaan of het klankzuiver schrijven wordt beheerst. Bij onvoldoende beheersing kan de betreffende score dienen als vergelijkingspunt met de score op het controledictee.

afname: het dictee wordt onvoorbereid afgenomen. Bied het woord aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven.

Beoordeling: 80% van de woorden moet goed worden geschreven om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

2. *Aanbieding van de letters*

De letters worden geïsoleerd aangeboden en deze aanbieding wordt middels een afbeelding ondersteund. Deze afbeelding kan voor de leerling met name bij de richting van de letter een goede steun zijn. Wanneer de leerling met dit aspect problemen in de klas blijft houden, kan het plakken van de letterplaatjes op zijn tafel een oplossing zijn.

3. *Probleemherkenning van de categorie*

Middels auditieve oefeningen wordt de leerlingen geleerd de betreffende letter(s) in woorden te herkennen. Dit gebeurt door woorden met deze letter(s) auditief of via afbeeldingen aan te bieden. Wanneer in deze woorden de betreffende letter(s) voorkomen moet de leerling dit kenbaar maken door het betreffende woord aan te kruisen.

Ook door visuele oefeningen moeten de leerlingen de letters uit de te oefenen categorie herkennen. Het gaat om geschreven woorden of tekst, waartussen de betreffende letters gezocht moeten worden. De leerling moet deze letters onderstrepen.

4. *Controledictee*

Doel is om na te gaan of de geoefende categorie beheerst wordt.

Afname: bied de woorden aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven. Het controledictee bestaat uit 14 woorden en er komen in het dictee vier woorden voor die niet tot de geoefende categorie behoren.

Beoordeling: alleen de woorden die bij de geoefende categorie behoren tellen mee in de beoordeling. Het oordeel voldoende beheersing geldt vanaf 80% goed geschreven woorden.

Het resultaat kan tevens vergeleken worden met de instaptoets.

5. *Fonemische segmenteer-oefeningen (auditieve analyse)*

De woorden worden via afbeeldingen aan de leerling aangeboden. Onder het woord staan net zoveel hokjes als het woord fonemen (klanken) bevat. De leerling moet in ieder hokje het overeenkomstige grafeem (symbool) schrijven. In de aanbieding zit een opklimming wat betreft de complexiteit van woorden, zodat ook woorden met medeklinkercombinaties worden aangeboden.

6. *Controledictee*

Dit controledictee bestaat uit 14 klankzuivere woorden, waaronder woorden met medeklinkercombinaties. De afname en de beoordeling zijn overeenkomstig het vorige controledictee.

Deelleergang lettergroepwoorden

Bij de overgang van het aanvankelijk naar het voortgezet spellen wordt meestal gestart met het aanleren van vaste lettercombinaties (letterclusters) b.v. woorden met -eer. Deze woorden met vaste letterclusters noemen we lettergroepwoorden. Om deze lettergroep goed te onthouden worden regels/geheugensteuntjes aangeboden. Deze lettergroep moeten de leerlingen in meerdere woorden (auditief) leren herkennen en ze moeten vertrouwd raken met de schrijfwijze.

De opbouw van het programma per categorie is als volgt:

- er wordt gestart met een instapdictee
- daarna volgen oefeningen om woorden uit de categorie te herkennen (auditief en visueel)
- daarna volgt instructie over de aanpak van deze categorie en start het gebruik van het steunkaartje
- daarna volgen oefeningen met de desbetreffende categorie op éénlettergrepig niveau, wat wordt afgesloten met een controledictee
- bovengenoemde cyclus wordt herhaald op meerlettergrepig niveau
- na oefening is toepassing, tijdens de lessen in de klas, noodzakelijk. Zie hiervoor het onderdeel: "Aanwijzingen voor gebruik in de klas".

Welke spellingcategorieën behoren bij de lettergroepwoorden?

Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- woorden met -eer, -oor, -eur
- woorden met -aai, -ooi, -oei
- woorden met -eeuw, -ieuw, -uw
- woorden met -ng, -nk
- woorden met kleeftletters (b.v. -rk, -lf, -lk, -lp)

Werkwijze

1. *Instapdictee*

Er wordt gestart met een instapdictee. Het doel is om na te gaan of oefening van deze categorie nodig is, of dat deze spellingcategorie op dit niveau beheerst wordt. Tevens dient dit resultaat als vergelijkingspunt voor de score op de controledictees.

Afname: het dictee wordt onvoorbereid afgenomen. Bied het woord aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven.

Beoordeling: het instapdictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de te oefenen categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat deze spellingcategorie beheerst wordt, dan zijn er 2 mogelijkheden:

- a. er wordt gestart met het tweede gedeelte van deze categorie (de meerlettergrepi-ge woorden).

- b. als er in de klas te veel fouten gemaakt worden in deze categorie kan het betreffende steunkaartje gebruikt worden.
2. *Probleemherkenning* van de categorie.
Middels auditieve oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Dit gebeurt door woorden of plaatjes aan te bieden, waartussen woorden voorkomen uit de te oefenen categorie. Als deze woorden voorkomen, moet de leerling via aankruisen dit kenbaar maken.
Ook d.m.v. visuele oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Het gaat om geschreven woorden of een tekst, waartussen de betreffende woorden gezocht moeten worden. De leerling onderstreept de woorden.
De herkenning van de categorie is belangrijk en gebeurt nog zonder aanbieding van een regel of grondwoord. Het gaat om herkenning op het gehoor of het gezicht. Deze fase is een belangrijke in het leren werken volgens een goede spellingstrategie en mag daarom best wat tijd kosten. Ook verdient het aanbeveling deze fase tijdens de spellingmomenten in de klas extra te oefenen.
3. *Aanpak* van de spellingcategorie.
De lettergroep wordt aangeboden met het bijbehorende regeltje/geheugensteuntje en toegelicht met enkele voorbeelden. De woorden van het instapdictee en de herkenningsoefeningen kunnen hierbij gebruikt worden.
De lettergroep met het regeltje zijn terug te vinden op de groeikaart. Deze groeikaart bevat uiteindelijk alle orthografische kennis die de leerling tijdens deze spellingstrategie wordt aangeboden. Zolang deze kennis nog niet geautomatiseerd is, kan de groeikaart dienst doen als een extern geheugen. Het desbetreffende steunkaartje wordt tevens geïntroduceerd en ingevuld (voor de werkwijze zie: "Aanwijzingen voor gebruik in de klas").
4. *Oefeningen* met *eenvoudige* woorden (éénlettergrepi- en eenvoudige tweelettergrepi-ge woorden).
De oefeningen moeten met bewust gebruikmaking van de geleerde spellingkennis gemaakt worden. Dit kan door de groeikaart, waarop het geleerde is vastgelegd steeds erbij te gebruiken. Ook is het verstandig om de leerling regelmatig te laten verbaliseren waarom hij voor deze schrijfwijze heeft gekozen.
Tijdens de oefeningen kunnen ook desgewenst aantekeningen gemaakt worden op het steunkaartje.
5. *Controledictee*
Doel is om na te gaan of deze spellingcategorie beheerst wordt.
Afname: bied de woorden aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven. Het steunkaartje mag tijdens het dictee niet gebruikt worden.
Beoordeling: het controledictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de geoefende categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.
Blijkt uit het dictee, dat dit niveau beheerst wordt, kan overgegaan worden naar het instapdictee van het tweede niveau van de categorie.

6. Oefeningen met *meerlettergrepige* woorden.
Er wordt gestart met het blad waarop de betreffende aanpak weergegeven staat. Geef nu voorbeelden met meerlettergrepige woorden om te laten zien hoe het lettergroepwoord nu gebruikt wordt. Op het steunkaartje kunnen als aanvullingen voorbeelden e.d. ingevuld worden. De werkwijze is verder gelijk aan de beschrijving bij 4 (oefeningen met eenvoudige woorden).
7. *Controledictee*: zie onder 5.
8. *Categorieën door elkaar*
Dit onderdeel komt aan het eind van dit programmadeel.
De voorgaande categorieën van de lettergroepwoorden worden door elkaar geoefend. Dit herhalingsdeel wordt afgesloten met een controledictee.
9. *Aanvullende didactische aanwijzingen*
De klankclusters zoveel mogelijk als één geheel oefenen, zowel auditief (b.v. rijmoefeningen) als visueel-motorisch (b.v. schrijven, kleuren van de lettercluster, onderstrepen).
Bij de kleefletters vooral veel aandacht besteden aan de visuele inprenting.

Deelleergang regelwoorden

Regelwoorden zijn woorden, waarbij via het toepassen van regels achterhaald kan worden op welke manier een woord geschreven moet worden.

Bij regelwoorden moet de leerling in staat zijn tot:

1. het ontdekken dat een regel moet worden toegepast en
2. de regel (daadwerkelijk) toepassen.

De opbouw van het programma is als volgt:

- er wordt gestart met een instapdictee
- daarna volgen oefeningen om de categorie te herkennen (auditief en visueel)
- daarna volgt de aanbidding van de regel en start het gebruik van het steunkaartje
- daarna volgen oefeningen met de desbetreffende categorie op éénlettergrepig niveau, wat wordt afgesloten met een controledictee
- bovengenoemde cyclus wordt herhaald op meerlettergrepig niveau
- na oefening is toepassing, tijdens de lessen in de klas, noodzakelijk. Zie hiervoor het onderdeel: "Aanwijzingen voor gebruik in de klas".

Welke spellingcategorieën horen bij de regelwoorden.

Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- de verlengingsregel -t/-d, -p/-b
- de open- en gesloten lettergreepregel (bomen, bommen)
- de -ee aan het eind van een woord (zee)
- f/v en s/z in meervoudsvorm (hazen, dieven)
- 's bij meervoudsvormen (auto's)
- de slot -n (bomen, houten)

Werkwijze

1. *Instapdictee*

Er wordt gestart met een instapdictee. Het doel is om na te gaan of oefening van deze categorie nodig is, of dat deze spellingcategorie op dit niveau beheerst wordt. Tevens dient dit resultaat als vergelijkingspunt voor de score op de controledictees.

Afname: het dictee wordt onvoorbereid afgenomen. Bied het woord aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven.

Beoordeling: het instapdictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de te oefenen categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat deze spellingcategorie beheerst wordt, dan zijn er 2 mogelijkheden:

- a. er wordt gestart met het tweede gedeelte van deze categorie (de meerlettergrepi-ge woorden).
- b. als er in de klas te veel fouten gemaakt worden in deze categorie kan het betreffende steunkaartje gebruikt worden.

2. *Probleemherkenning* van de categorie

Middels auditieve oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Dit gebeurt door woorden of plaatjes aan te bieden, waartussen woorden voorkomen uit de categorie. Wanneer deze woorden voorkomen, maakt de leerling dit via aankruisen kenbaar.

Ook door middel van visuele oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Het gaat om geschreven woorden of een tekst, waartussen de betreffende woorden gezocht moeten worden. De leerling onderstreept de woorden.

De herkenning van de categorie is belangrijk en gebeurt nog zonder aanbieding van een regel of grondwoord. Het gaat om herkenning op het gehoor of het gezicht. Deze fase is een belangrijke in het leren werken volgens een goede spellingstrategie en mag daarom best wat tijd kosten. Ook verdient het aanbeveling deze fase tijdens de spellingmomenten in de klas extra te oefenen.

3. *Aanpak* van de spellingcategorie

De desbetreffende regel wordt aangeboden en uitgelegd. De woorden van het instapdictee en de herkenningsoefeningen kunnen hierbij gebruikt worden. De regel is terug te vinden op de groeikaart. Deze groeikaart bevat uiteindelijk alle orthografische kennis die de leerling tijdens deze spellingstrategie wordt aangeboden. Zolang deze kennis nog niet geautomatiseerd is, kan de groeikaart dienst doen als een extern geheugen. Het desbetreffende steunkaartje wordt tevens geïntroduceerd en uitgelegd (voor de werkwijze zie onderdeel "Aanwijzigingen voor gebruik in de klas").

Voorafgaand aan de open- en gesloten lettergreepregel worden vooroefeningen gegeven. Om de desbetreffende regels goed te kunnen toepassen moeten de leerlingen bepaalde begrippen kennen en woorden in lettergrepen kunnen verdelen.

4. *Oefeningen* met eenvoudige woorden (éénlettergrepige- en eenvoudige tweelettergrepige woorden)

De oefeningen moeten met bewust gebruikmaking van de geleerde spellingkennis gemaakt worden. Dit kan door de groeikaart, waarop het geleerde is vastgelegd steeds erbij te gebruiken. Ook is het verstandig om de leerling regelmatig te laten verbaliseren waarom hij voor deze schrijfwijze heeft gekozen.

Tijdens de oefeningen kunnen ook desgewenst aantekeningen gemaakt worden op het steunkaartje.

5. *Controledictee*

Doel is om na te gaan of deze spellingcategorie beheerst wordt.

Afname: bied de woorden aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven. Het steunkaartje mag tijdens het dictee niet gebruikt worden.

Beoordeling: het controledictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de geoefende categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat dit niveau beheerst wordt, kan overgegaan worden naar het instapdictee van het tweede niveau van de categorie.

6. *Oefeningen met meerlettergrepige woorden*
Er wordt gestart met het blad waarop de betreffende aanpak weergegeven staat. Geef nu voorbeelden met meerlettergrepige woorden om te laten zien hoe het regelwoord nu gebruikt wordt. Op het steunkaartje kunnen als aanvullingen voorbeelden e.d. ingevuld worden. De werkwijze is verder gelijk aan de beschrijving bij 4 (oefeningen met eenvoudige woorden).
7. *Controledictee*: zie onder 5.
8. *Categorieën door elkaar*
Dit onderdeel komt aan het eind van dit programmadeel.
De voorgaande categorieën van de regelwoorden worden door elkaar geoefend.
Dit herhalingsdeel wordt afgesloten met een controledictee.
9. *Aanvullende didactische aanwijzingen*
Bij de regelwoorden ligt de nadruk op de herkenning van de regel. Bij de verleningsregel eind d-t en eind p-b is het ook goed om het woord langer op te laten schrijven.
Bij het aanleren van de open- en gesloten lettergreepregel, worden bij de probleemherkenning oefeningen gedaan om woorden in stukjes/klankgroepen te verdelen. Het verdelen van woorden op het gehoor is van belang om de regels goed toe te passen. Bij b.v. het woord bakker, hoor je aan het eind van een klankgroep (auditieve lettergreep) de korte klank a en daarom volgen er twee medeklinkers.
Het verdelen van woorden in klankgroepen wordt eerst geoefend in het voorbereidende deel bij de klinkerregels.

Deelleergang weet-woorden

Weet-woorden zijn woorden, waarbij voor eenzelfde klank verschillende lettertekens gebruikt worden b.v. ei-ij. Er is geen eenduidige relatie tussen klankvorm en schrijfwijze. De laatste kan ook niet via het toepassen van regels achterhaald worden.

Via *inprenting* moeten deze woorden aangeleerd worden.

Voor deze woorden zijn o.h.a. geen geheugensteuntjes/regeltjes te bedenken. Als er een regeltje wordt aangegeven, geldt dit slechts voor een klein gedeelte van de betreffende categorie.

Het weten kan bereikt worden door inprenting en geheugenondersteunende activiteiten, zoals het classificeren van woorden of het bij elkaar plaatsen van woorden met dezelfde schrijfwijze in een zinvol verband, zoals in een tekening of een verhaal.

De categorieën met woorden met c en ch, i en ie vallen in dit programma ook onder de weetwoorden en worden ook op deze manier geoefend.

De opbouw van het programma is als volgt:

- er wordt gestart met een instapdictee
- daarna volgen oefeningen om de categorie te herkennen (auditief en visueel)
- daarna volgt instructie over deze categorie en start het gebruik van het steunkaartje
- daarna volgen oefeningen met de desbetreffende categorie op éénlettergrepig niveau, wat wordt afgesloten met een controledictee
- bovengenoemde cyclus wordt herhaald op meerlettergrepig niveau
- na oefening is toepassing, tijdens de lessen in de klas, noodzakelijk. Zie hiervoor het onderdeel: "Aanwijzingen voor gebruik in de klas".

Welke spellingcategorieën behoren bij de weet-woorden?

Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- woorden met een v of een f
- woorden met een s of een z
- woorden met een g of een ch
- woorden met een ei of een ij
- woorden met een ou of een au
- woorden met c en ch
- woorden met ie en i

Werkwijze

1. *Instapdictee*

Er wordt gestart met een instapdictee. Het doel is om na te gaan of oefening van deze categorie nodig is, of dat deze spellingcategorie op dit niveau beheerst wordt. Tevens dient dit resultaat als vergelijkingspunt voor de score op de controledictees.

Afname: het dictee wordt onvoorbereid afgenomen. Bied het woord aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven.

Beoordeling: het instapdictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de te oefenen categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat deze spellingcategorie beheerst wordt, dan zijn er 2 mogelijkheden:

- a. er wordt gestart met het tweede gedeelte van deze categorie (de meerlettergrepi-ge woorden).
- b. als er in de klas te veel fouten gemaakt worden in deze categorie kan het betreffende steunkaartje gebruikt worden.

2. *Probleemherkenning* van de categorie

Middels auditieve oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Dit gebeurt door woorden of plaatjes aan te bieden, waartussen woorden voorkomen uit de categorie. Wanneer deze woorden voorkomen, maakt de leerling dit kenbaar via aankruisen.

Bij de weet-woorden gaat het er om, dat de leerling de hele categorie herkent, b.v. het gaat om ei-ij woorden. Het onderscheid tussen woorden met een ei of een ij komt niet op deze manier aan de orde.

Ook d.m.v. visuele oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Het gaat om geschreven woorden of een tekst, waartussen de betreffende woorden gezocht moeten worden. De leerling onderstreept de woorden

De herkenning van de categorie is belangrijk en gebeurt nog zonder aanbieding van een regel of grondwoord. Het gaat om herkenning op het gehoor of het gezicht.

3. *Aanpak* van de spellingcategorie

Het grootste gedeelte van de weet-woorden moet via inprenting geleerd worden. Bij de ei-ij woorden en de ou-au woorden wordt ter ondersteuning een ei-verhaal en een au-verhaal gebruikt

Voor de overige categorieën wordt voor een gedeelte van de woorden een hulpregel-tje gebruikt.

4. *Oefeningen* met *eenvoudige* woorden (éénlettergrepi-ge- en eenvoudige tweelettergrepi-ge woorden).

De oefeningen moeten met bewust gebruikmaking van de geleerde spellingkennis gemaakt worden. Dit kan door het kaartje, waarop het geleerde is vastgelegd steeds erbij te gebruiken.

Tijdens de oefeningen kunnen dan ook desgewenst aantekeningen gemaakt worden op dit kaartje.

5. *Controledictee*

Doel is om na te gaan of deze spellingcategorie beheerst wordt.

Afname: bied de woorden aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven. Het steunkaartje mag tijdens het dictee niet gebruikt worden.

Beoordeling: het controledictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de geoefende categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat dit niveau beheerst wordt, kan overgegaan worden naar het instapdictee van het tweede niveau van de categorie.

6. Oefeningen met *meerlettergrepige* woorden.

Er wordt gestart met het blad waarop de betreffende aanpak weergegeven staat. Geef nu voorbeelden met meer-lettergrepige woorden om te laten zien hoe het weetwoord nu gebruikt wordt. Op het steunkaartje kunnen als aanvullingen voorbeelden e.d. ingevuld worden. De werkwijze is verder gelijk aan de beschrijving bij 4 (oefeningen met eenvoudige woorden).

7. *Controledictee*: zie onder 5.

8. *Categorieën door elkaar*

Dit onderdeel komt aan het eind van dit programmadeel.

De voorgaande categorieën van de weetwoorden worden door elkaar geoefend.

Dit herhalingsdeel wordt afgesloten met een controledictee.

Deelleergang net-als woorden

Het gaat hierbij om woorden, waarin een bepaald voor- of achtervoegsel voorkomt. In een grondwoord wordt dit voor- of achtervoegsel aangeboden en naar analogie daarvan worden de woorden geschreven. Deze voor- en achtervoegsels moeten de leerlingen in meerdere woorden leren herkennen en ze moeten vertrouwd raken met de schrijfwijze.

De opbouw van het programma is als volgt:

- er wordt gestart met een instapdictee
- daarna volgen oefeningen om de categorie te herkennen (auditief en visueel)
- daarna volgt instructie over deze categorie en start het gebruik van het steunkaartje
- daarna volgen oefeningen met de desbetreffende categorie op éénlettergrepig niveau, wat wordt afgesloten met een controledictee
- bovengenoemde cyclus wordt herhaald op meerlettergrepig niveau
- na oefening is toepassing, tijdens de lessen in de klas, noodzakelijk. Zie hiervoor het onderdeel: "Aanwijzingen voor gebruik in de klas".

Welke spellingcategorieën behoren bij de net-als woorden?

Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- woorden met be-, ge-, ver-, te-
- woorden met stomme e
- woorden met -ig
- woorden met -lijk
- woorden met -heid
- woorden met -teit
- woorden met -tie
- woorden met -isch
- woorden met -ge

Werkwijze

1. *Instapdictee*

Er wordt gestart met een instapdictee. Het doel is om na te gaan of oefening van deze categorie nodig is, of dat deze spellingcategorie op dit niveau beheerst wordt. Tevens dient dit resultaat als vergelijkingspunt voor de score op de controledictees.

Afname: het dictee wordt onvoorbereid afgenomen. Bied het woord aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven.

Beoordeling: het instapdictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de te oefenen categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat deze spellingcategorie beheerst wordt, dan zijn er 2 mogelijkheden:

- a. er wordt gestart met het tweede gedeelte van deze categorie (de meerlettergrepi-ge woorden).
- b. als er in de klas te veel fouten gemaakt worden in deze categorie kan het betreffende steunkaartje gebruikt worden.

2. *Probleemherkenning* van de categorie

Middels auditieve oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Dit gebeurt door woorden of plaatjes aan te bieden, waartussen woorden voorkomen uit de te oefenen categorie. Als deze woorden voorkomen, moet de leerling via aankruisen dit kenbaar maken.

Ook d.m.v. visuele oefeningen moeten de leerlingen de categorie herkennen. Het gaat om geschreven woorden of een tekst, waartussen de betreffende woorden gezocht moeten worden. De leerling onderstreept de woorden

De herkenning van de categorie is belangrijk en gebeurt nog zonder aanbieding van een regel of grondwoord. Het gaat om herkenning op het gehoor of het gezicht.

Deze fase is een belangrijke in het leren werken volgens een goede spellingstrategie en mag daarom best wat tijd kosten. Ook verdient het aanbeveling deze fase tijdens de spellingmomenten in de klas extra te oefenen.

3. *Aanpak* van deze spellingcategorie

Het betreffende voor- of achtervoegsel wordt, via een grondwoord, aangeboden. Nog enkele andere net-als woorden met het desbetreffende voor- of achtervoegsel worden als voorbeelden erbij gebruikt.

Het grondwoord is terug te vinden op de groeikaart. Het desbetreffende steunkaartje wordt tevens geïntroduceerd en ingevuld (voor de werkwijze zie onderdeel "Aanwijzingen en gebruik in de klas").

4. *Oefeningen met eenvoudige* woorden (éénlettergrepi- en eenvoudige tweelettergrepi-ge woorden).

De oefeningen moeten met bewust gebruikmaking van de geleerde spellingkennis gemaakt worden. Dit kan door het kaartje, waarop het geleerde is vastgelegd steeds erbij te gebruiken.

Tijdens de oefeningen kunnen dan ook desgewenst aantekeningen gemaakt worden op dit kaartje.

5. *Controledictee*

Doel is om na te gaan of deze spellingcategorie beheerst wordt.

Afname: bied de woorden aan in een zin en laat alleen het woord opschrijven. Het steunkaartje mag tijdens het dictee niet gebruikt worden.

Beoordeling: het controledictee bestaat uit 14 woorden waarvan er 4 niet tot de geoefende categorie behoren. Deze 4 woorden tellen niet mee in de beoordeling. Van de overige 10 woorden moet 80% goed geschreven worden om van voldoende beheersing te kunnen spreken.

Blijkt uit het dictee, dat dit niveau beheerst wordt, kan overgegaan worden naar het instapdictee van het tweede niveau van de categorie.

6. *Oefeningen met meerlettergrepi-ge* woorden.

Er wordt gestart met het blad waarop de betreffende aanpak weergegeven staat. Geef nu voorbeelden met meer-lettergrepi-ge woorden om te laten zien hoe het net-als woord nu gebruikt wordt. Op het steunkaartje kunnen als aanvullingen voorbeelden e.d. ingevuld worden. De werkwijze is verder gelijk aan de beschrijving bij 4 (oefeningen met eenvoudige woorden).

Bij de net-als woorden zijn er een aantal categorieën, waarbij het onderscheid in oefenen met eenvoudige woorden en meerlettergrepige woorden niet gemaakt wordt. In deze categorieën komen alleen maar meerlettergrepige woorden voor.

7. *Controledictee*: zie onder 5.

8. *Categorieën door elkaar*

Dit onderdeel komt aan het eind van dit programmadeel.

De voorgaande categorieën van de net-als woorden worden door elkaar geoefend.

Dit herhalingsdeel wordt afgesloten met een controledictee.

Hoofdstuk III - Aanwijzingen voor het gebruik in de klas

Er zijn verschillen gebruiksmogelijkheden van het spellingpakket of aspecten daarvan, in de klas.

De volgende mogelijkheden worden beschreven:

1. Het leren toepassen van aangeleerde spellingstrategieën in de klas bij taalopdrachten.
2. Het "verrijken", van de eigen methode voor het spellingonderwijs.
3. Het gebruik van (delen van) het spellingpakket bij enkele leerlingen voor enkele spellinggevallen.
4. Het gebruik van het spellingpakket voor spellingzwakke leerlingen of leerlingen met ernstige spellingproblemen.

ad.1. **Het leren toepassen van aangeleerde spellingstrategieën in de klas bij taalopdrachten**

Veel leerlingen gebruiken de spellingkennis die ze hebben opgedaan niet of onvoldoende. Zelfs niet na een periode van intensief oefenen. Tijdens de periode waarin de spellingcategorie centraal stond nog wel, maar daarna helemaal niet meer.

Ze vallen terug op de fonologische strategie en schrijven min of meer op zoals het woord klinkt

Dit niet toepassen van geleerde spellingkennis kan voortkomen uit een slechte werkhouding (demotivatie), een slechte probleemherkenning (niet weten wanneer je de spellingkennis moet toepassen), of een slechte geheugenstrategie (terugvinden/oproepen van de juiste spellingkennis op het juiste moment).

Het resultaat is dat veel leerlingen onnodige fouten maken. Dit blijft zo, in veel gevallen, ook al roept de leerkracht op tot goed nakijken van het werk. Pas als de leerkracht de juiste spellingstrategie noemt heeft dit resultaat, maar de leerling leert daarmee nog niet om dit zelf te kunnen.

Voor dit doel zijn bij het spellingpakket zgn. groeikaarten en steunkaartjes ontwikkeld.

a. *De groeikaarten*

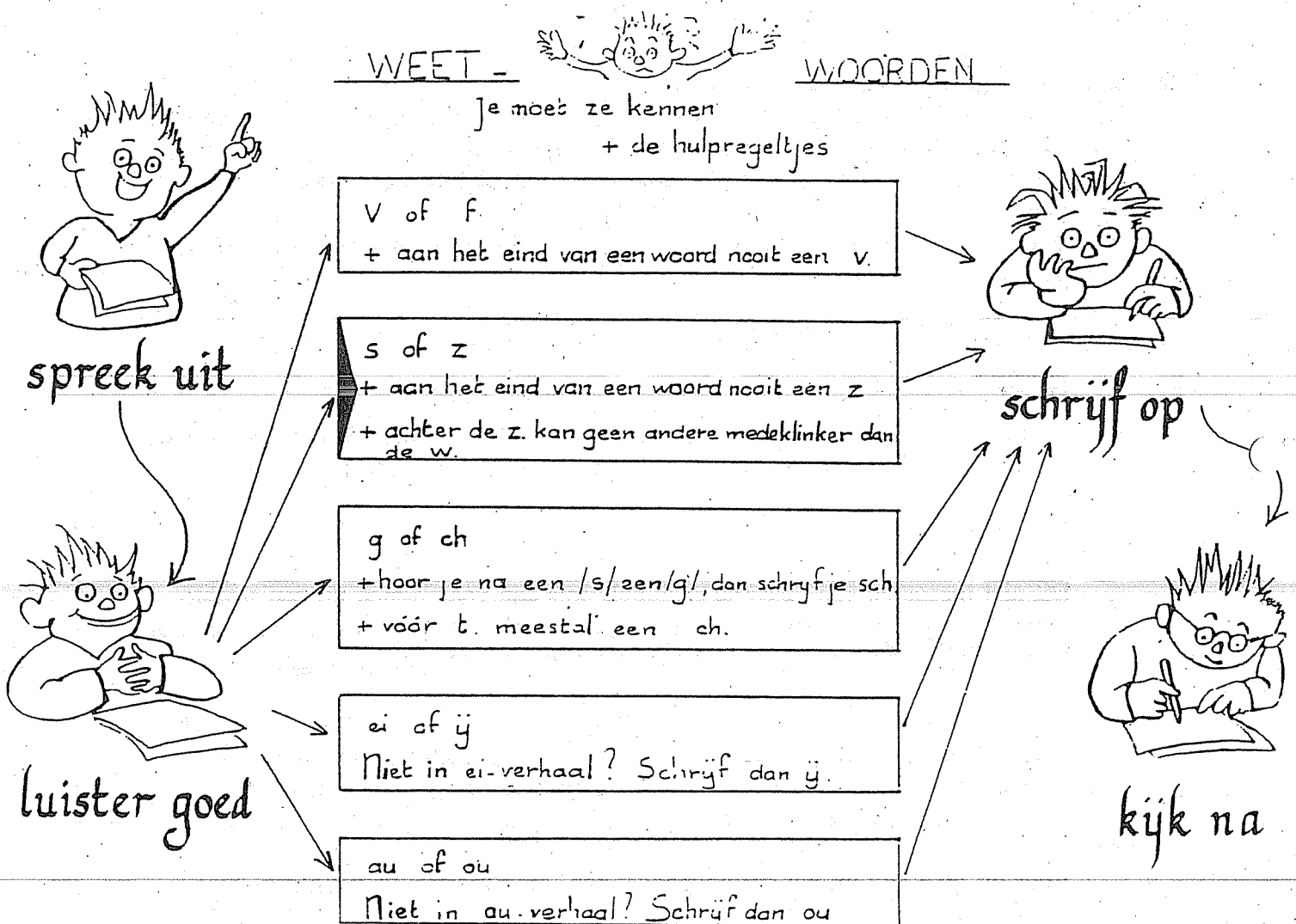
Er zijn 4 groeikaarten, voor elke strategie één. Elke groeikaart heeft een andere kleur:

De kaart voor de weet-woorden is geel.

De kaart voor de lettergroepwoorden is rose.

De kaart voor de net-als woorden is groen.

De kaart voor de regel-woorden is grijs.

Voorbeeld van een groeikaart: de regelwoorden

Deze kaarten geven een overzicht van de spellingcategorieën die horen bij de betreffende spellingstrategie en ze geven de 5 vaste spellingstappen inclusief de spellingkennis weer.

De naam "groeikaart" is gekozen omdat op deze kaart de groeiende spellingkennis zichtbaar is afgebeeld. De groeikaart is per spellingcategorie heel summier en heeft een signaalfunctie ("oh ja!") die helpt de nodige spellingkennis op te roepen. Dit in tegenstelling tot de bijbehorende steunkaartjes die ook steun geven doordat ze meer spellingkennis bevatten. Voor de leerkracht biedt de groeikaart een overzicht van wat geweest is en wat nog moet worden aangeboden.

De groeikaart bevat voor de leerling twee soorten strategie-informatie. De spellingkennis die per categorie kort samengevat wordt weergegeven, is de informatie voor

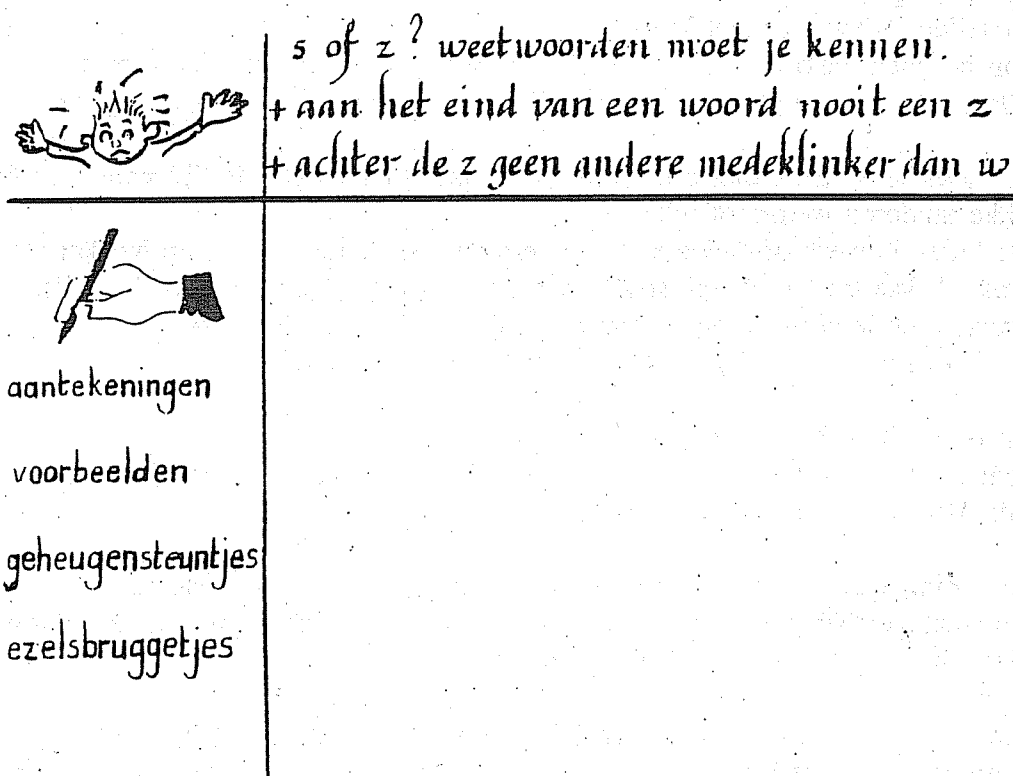
de specifieke spellingstrategieën: met die kennis kan de leerling de schrijfwijze van dat betreffende woord achterhalen.

De stappen die op de kaart staan weergegeven zijn de monitor-strategieën: het zijn de algemene strategieën die nodig zijn om een spellingtaak tot een goed einde te kunnen brengen.

De leerling kan de groeikaart steeds bij het werken aan de spellingtaak gebruiken, net zo lang tot dat hij in staat is met de juiste monitorstrategieën te werken en de specifieke spellingkennis geautomatiseerd heeft.

b. *De steunkaartjes*

Voor elke spellingcategorie van de groeikaart is een steunkaartje gemaakt in de bijbehorende kleur.

Voorbeeld van de achterkant van een steunkaartje.

De steunkaartjes worden aan de leerling gegeven op het moment dat men de regel of spellingkennis aanbiedt. Op dit kaartje verzamelt de leerling, met hulp van de leerkracht, relevante kennis, tips, geheugensteuntjes, voorbeelden en uitzonderingen die te maken hebben met die spellingcategorie.

Tijdens het oefenen kunnen b.v. bepaalde woorden die voor de leerling extra moeilijk blijken te zijn worden opgeschreven. Dit gebeurt ook met zelf bedachte ezelsbruggetjes, etc.

Dit steunkaartje bevat dus alle relevante spellingkennis omtrent één bepaalde spellingcategorie. Het kan nu een tijdlang fungeren als extern werkgeheugen bij het maken van taalopdrachten.

Aangezien het doel is dat leerlingen komen tot het toepassen van hun spellingkennis, is het noodzakelijk dat de leerkracht hier didactisch actief mee omspringt.

D.w.z. de leerkracht moet de leerlingen aanzetten tot het gebruik van het kaartje. Dat kan gevarieerd en gefaseerd.

Gevarieerd: noemen van het kaartje, erop tikken (als afspraakcode bij bepaalde leerlingen), tijdens het werk en ook tijdens het nakijken van het werk.

Gefaseerd: in het begin veel frequenter en directer op het moment dat het moet worden toegepast, later meer noemen vooraf en tenslotte het aan de leerling zelf overlaten.

Na een tijdje ($\pm$ 2 weken) gaat dan het kaartje van de bank in het vak, of spellingmap, o.i.d.

In deze fase kan nog steeds gerefereerd worden aan het kaartje, maar de leerling moet het zich nu voorstellen: "Denk aan het kaartje".

Het is ook bij het laten nakijken van taalwerk van belang en dat geldt juist voor de zwakke spellers, om ze te richten op het gebruik van spellingkennis bij het nakijken.

De opdracht: "kijk je werk of dictee nu goed na, je krijgt daar ruim de tijd voor", levert spellingzwakke kinderen weinig of niets op.

De opdracht: "Kijk je werk of dictee na, neem eerst in gedachten wat er op het kaartje (of 2, maximaal 3 kaartjes) in je vak staat", heeft wel effect. M.a.w. je moet de juiste strategie oproepen en leerlingen laten ervaren dat dit nuttig effect heeft, zodat ze uiteindelijk zelf in staat en ook bereid zijn dit zelfstandig te doen.

Na enige tijd is het dan uiterst nuttig om te evalueren:

Het gaat erom dat aangetoond wordt voor de leerlingen, of liever nog dat zij dit zelf ontdekken, dat deze werkwijze veel oplevert:

B.v.:

- Op deze manier worden veel fouten bij het nakijken ontdekt en verbeterd.
- De spellingcategorieën die op deze manier zijn ondersteund gaan nu zo goed, dat de betreffende kaartjes kunnen worden ingenomen. De groeikaart is verder voldoende als signaalkaart.
- De leerlingen en vooral de zwakke, veelal ontmoedigde, spellers krijgen meer zelfvertrouwen, want ze krijgen greep op het spellinggebeuren. Ze ervaren via deze evaluatie dat in de grote hoeveelheid fouten die zij maken nu een gedeelte daarvan niet meer gemaakt wordt omdat zij daarvoor gereedschap hebben en het weten te gebruiken. Dat geeft zelfvertrouwen en motivatie om je (weer) in te spannen op dit terrein. M.a.w. ze zien dan toch succes temidden van misschien nog wel een overvloed aan overige spellingfouten.

N.B.

Laat het aantal kaartjes dat tegelijkertijd in gebruik is bij de leerlingen niet hoger komen dan ongeveer 3. Bij teveel kaartjes werkt het niet meer.

Wanneer na verloop van tijd oude fouten terugkomen kan d.m.v. het betreffende kaartje de oude kennis worden opgefrist.

ad.2.

Het "verrijken" van de eigen methode voor het spellingonderwijs

In hoofdstuk IV van deel I werd al aangegeven dat de meeste methoden voor het spellingonderwijs een eenzijdige aanpak bieden en dan tekort schieten in de systematische opbouw van orthografische kennis m.b.t. de spelling. De enige strategie is dan inprenten of analogieën laten ontdekken. In veel methoden wordt uitgegaan van woordpakketten.

Een goed moment om orthografische kennis expliciet over te dragen is bij de aanbidding van het woordpakket door het pakket woord voor woord te bespreken. Doelen hierbij:

- de woordbetekenissen leren
- probleemherkenning; welk probleem/en heeft dit woord
- overdracht spellingkennis; welke strategie hoort bij dit woord en welke kennis heb ik nodig om dit woord goed te schrijven.

Klassikaal worden de woorden van het woordpakket ingedeeld in de juiste strategieën en daarbinnen in categorieën. Ter ondersteuning hangen posters van verschillende kleur in de klas. Elke spellingstrategie heeft zijn eigen kleur. Op de posters staan ook de categorieën aangegeven die onder de betreffende strategie vallen.

Naast de kennisoverdracht is uiteraard de toepassing van kennis een belangrijk aspect. De problemen liggen vaak niet op het vlak van "knowing what", maar op het vlak van "Knowing how" en "knowing when". Met name de probleemherkenning "wanneer moet ik wat toepassen" is vaak het grote probleem. Dat betekent dat er tijdens het inoefenen van het woordpakket voldoende aandacht moet zijn voor de probleemherkenning en als die tot stand is gekomen het ophalen uit het geheugen van de bijbehorende spellingkennis.

Hoe kunnen we de probleemherkenning inoefenen:

- door de (zwakke) leerlingen steeds te bevragen op de problemen in het betreffende woord.
- door leerlingen regelmatig te bevragen naar de wijze waarop het spellingresultaat tot stand is gekomen.
- leerlingen zelf woorden laten bedenken met een overeenkomstige problematiek
- door oefeningen die leerlingen dwingen tot een uitstel tussen horen en schrijven, b.v. via het opschrijven van gedicteerde woorden in kolommen van de juiste spellingstrategie of in kolommen van "weet ik zeker" en "weet ik niet zeker"

Men kan met de hele klas of met een groepje werken met groeikaarten en steunkaartjes.

ad.3.

Het gebruik van (delen van) het spellingpakket bij enkele leerlingen voor enkele spellingcategorieën.

Er zijn leerlingen die over het algemeen goed/voldoende kunnen meekomen, maar met een enkele spellingcategorie moeite hebben. Met deze leerlingen kan men het betreffende gedeelte uit het spellingpakket doornemen. Dit vindt dan plaats naast het gewone programma als "inhaalprogramma". Dat vindt dan in de regel plaats op een ander moment dan tijdens de taallessen of via remedial teaching. (Zie voor opmerkingen i.v.m. remedial teaching onder het volgende

punt 4).

ad.4.

Het gebruik van het spellingpakket voor zeer spellingzwakke leerlingen

Voor de heel zwakke spellers kan het hele spellingpakket in de plaats komen van het spellingprogramma van de klas.

Er zijn wel beperkingen waar men rekening mee moet houden:

- het programma is geen volwaardige leergang voor de spelling. Het betreft alleen de spelling m.b.t. de onveranderlijke woorden. De leerstof komt overeen met de minimale doelen van het basisonderwijs voor dit onderdeel. Dat houdt in dat men er vanuit moet gaan dat het werken met het programma steeds tijdelijk is, waarna geheel of gedeeltelijk teruggespoord moet worden naar een volwaardige leergang. Het houdt ook in dat de leerkracht of remedial teacher kritisch moet zijn t.a.v. de oefenstof in het pakket die hij/zij laat maken door de leerling. Het niveau moet niet hoger gekozen worden dan hetgeen maximaal in de betreffende groep aan bod komt;
- het programma vraagt om voldoende beschikbare tijd voor instructie en begeleiding: training van probleemherkenning, toepassing van strategie en redenering en controle.

- de oefenbladen zijn wel zelfstandig verwerkbaar

De oefeningen om deze kennis, vaardigheden en strategieën in te slijpen kunnen in de klas tijdens de spellinglessen plaatsvinden, maar voor het overige zal vaak een aparte situatie gecreëerd moeten worden.

In veel gevallen zal men kiezen voor een combinatie van remedial teaching en daarnaast oefenen in de klasse-situatie.

In dat geval is, juist bij spelling, een groot gevaar aanwezig: wanneer er geen afstemming en vervolg plaatsvindt op datgene wat de remedial teacher aanleert en wat in de klas plaatsvindt zal het rendement bijzonder gering kunnen zijn.

De leerling leert in de remedial teaching-situatie kennis, vaardigheden en strategieën en past deze daar perfect toe. In de klas echter valt hij gemakkelijk terug op zijn oude, inadequate, werkwijze. Het is in de klas moeilijker om goed na te denken, je te concentreren. De kleine hints die verwijzen naar het geleerde ontbreken. De leerkracht is niet op de hoogte van de aanpak en kan dus niet op de juiste manier helpen.

Voorwaarde is dus dat leerkracht en remedial teacher op de hoogte zijn van elkaars werkwijze, dat zij afspraken maken en informatie uitwisselen. Dit speelt vooral bij het leren toepassen van de juiste spellingstrategieën met de hulpmiddelen (groe- en steunkaarten) in de klas.

Hoofdstuk IV - Overzicht van de materialen

Het remediërende spellingpakket bestaat uit de volgende materialen:

Map 1

Handleiding inclusief Zuid-Vallei dictees

Oefenprogramma Regelwoorden

Map 2

Oefenprogramma Luisterwoorden

Oefenprogramma Weetwoorden

Map 3

Oefenprogramma Lettergroepwoorden

Oefenprogramma Net-als woorden

Bij deze handleiding is gebruik gemaakt van de volgende literatuur:

- Assink, E.M.H.: Hardnekkige spellingsproblemen: oorzaken en behandelingsmethoden.
Dyslexiebundel 1986 Swets en Zeitlinger
- Assink, E.M.H. en Verhoeven, G.: Visies op spelling.
Wolters-Noordhof 1985
- van Bon, W.H.J.: Spellingproblemen: theorie en praktijk
Lemniscaat 1993
- van Bon, W.H.J., Coenen, H.E.M., van de Vlek, E.C.G.: Toepassing van zelfverba-
lisaties bij het leren van spellingsregels.
Tijdschrift voor orthopedagogiek: 1986 nr. 10, blz. 526-534
- Hamers, J.H.M., Visser, D.G.P.: Naar een betere didactiek van de spelling.
Dyslexiebundel 1987 Swets en Zeitlinger
- Hamers, J.H.M., Castelijns, J.H.M., Visser, D.G.P.: Foutenclassificatiesystemen:
beperkingen en praktisch nut.
Dyslexiebundel 1987 Swets en Zeitlinger
- Hamers, J.H.M., Castelijns, J.H.M., Visser, D.G.P.: De betekenis van foutenclassi-
ficatiesystemen voor het opsporen en verklaren van spellingproblemen.
Dyslexiebundel 1988 Swets en Zeitlinger
- Struiksma, A.J.C., van der Ley, A., Vieyra J.P.M.: Diagnostiek van technisch lezen
en aanvankelijk spellen.
VU Uitgeverij Amsterdam 1991

ZUID-VALLEI DICTEES

Deze dictees zijn een uitbreiding van de P.I. dictees van Struiksma e.a. (1991). De uitbreiding is vooral gezocht in de weetwoorden. Tevens is er een fouten-analyseformulier bijgemaakt, dat aansluit op de spellingstrategieën en -categorieën van het remediërend spellingpakket van de Zuid-Vallei.

1. Doel en doelgroep

a. Doel

Het Zuid-Vallei woorddictee beoogt:

- het vaststellen van het beheersingsniveau van de spellingvaardigheid
- het maken van een foutenanalyse op basis van het spellingprodukt

b. Doelgroep

Het dictee bestrijkt de spellingstof van groep 3 t/m 6

2. Wat af te nemen?

Het Zuid-Vallei dictee bestaat uit 8 blokken. Elk woord verwijst naar een spellingcategorie. Bijvoorbeeld blok 5 wil zeggen dat leerlingen gemiddeld na 5 maanden onderwijs de woorden van dat blok moeten kunnen schrijven. Op basis van fouten in schriften e.d. kunt u inschatten met welk blok gestart kan worden. Als een blok een score van 16 of minder oplevert, dan moet het vorige blok afgenomen worden. Als een blok een score van 5 of minder oplevert, dan niet doorgaan met het volgende blok.

Schematisch gezien:

Blok 5: na 5 maanden spellingonderwijs
Blok 10: na 10 maanden spellingonderwijs
Blok 15: na 15 maanden spellingonderwijs
Blok 20: na 20 maanden spellingonderwijs
Blok 25: na 25 maanden spellingonderwijs
Blok 30: na 30 maanden spellingonderwijs
Blok 35: na 35 maanden spellingonderwijs
Blok 40: na 40 maanden spellingonderwijs

3. De scoring

Voor ieder goed geschreven woord wordt één punt gegeven. De score op een blok is voldoende als er 16 of meer woorden goed geschreven worden.

Op het fouten-analyseformulier worden de fouten gecategoriseerd naar spellingcategorieën en spellingstrategieën. Op basis van deze analyse kan bepaald worden welke hulp een leerling nodig heeft. De spellingcategorieën op het fouten-analyseformulier verwijzen naar de categorieën van het remediërend spellingpakket.

4. Afname

Geef de leerling een vel papier en zeg: We gaan een dictee maken. Ik zeg eerst een zin en dan het woord dat je op moet schrijven. Als je niet precies weet hoe je een woord moet schrijven, dan is dat niet zo erg, want er zijn heel moeilijke woorden bij. Schrijf dan het woord op hoe je denkt dat het moet. Daar gaan we, begin maar bovenaan en zet de woorden onder elkaar.

Bij blok 5 gaat het om de kennis van de klank-tekenkoppelingen. Bij de woorden met de ij ei en ou (rijk, eik en hout) gaat het er dus om of deze letters gekend worden. Als een leerling i.p.v. rijk reik schrijft, zeg dan: Nee rijk schrijf je met een andere ij, ken je die ook? en laat de leerling het woord dan nog een keer opschrijven.

5. Foutenanalyse

Er wordt uitgegaan van de 5 spellingstrategieën, die onderverdeeld zijn in spellingcategorieën.

Het gaat hierbij om de volgende indeling:

A. Luisterwoorden

LuiA: klank-tekenfouten, b.v. ie-ei, b-p-d, m-n

LuiB: fouten met betrekking tot de structuur van het woord, b.v. kist-kit, stoel-soel

B. Lettergroepwoorden

L1: woorden met -eer -oor -eur

L2: woorden met -aai -ooi -oei

L3: woorden met -eeuw -ieuw -uw

L4: woorden met -ng

L5: woorden met -nk

L6: woorden met kleeftletters

C. Regelwoorden

R1: einde woord -d-t -b-p

R2: einde lettergreep tweetekensklank of medeklinker

R3: open lettergreepregel (ha-ren)

R4: medeklinkerverdubbeling (hak-ken)

R5: woorden eindigend op -ee

R6: s/z, f/v meervoud

R7: meervoud klinker 's

R8: slot n

D. Weetwoorden

W1: woorden met v- f-

W2: woorden met s- z-

W3: woorden met g-ch

W4: woorden met ei-ij

W5: woorden met ou-au

W6: woorden met c-ch

W7: woorden met i-ie

- E. Net-als woorden
- N1: woorden met be- ge- ver-
 - N2: woorden met stomme e
 - N3: woorden met -ig
 - N4: woorden met -lijk
 - N5: woorden met -heid
 - N6: woorden met -teit
 - N7: woorden met -tie
 - N8: woorden met -isch
 - N9: woorden met -ge

De fouten kunnen op het bijgaande scoreformulier genoteerd worden.

Voorbeelden:

- * paard geschreven als paart: strategie regelwoorden, categorie 1 dus R1
- * bloei geschreven als bloej: strategie lettergroepwoorden, categorie 2 dus L2
- * pauw geschreven als pouw: strategie weetwoorden, categorie 5 dus W5
- * leuk geschreven als luek: strategie luisterwoorden, categorie 1 dus Lu1

Om de analyse te vergemakkelijken zijn er al voorbeeldfouten op het foutenanalyseformulier aangegeven. Uiteraard kunnen er meerdere en andere fouten in één woord gemaakt worden.

Geen afbreekscore Score:

[The page contains faint horizontal lines, suggesting it was part of a lined notebook or document.]

LB (fouten m.b.t.
de structuur
van een woord)

LA+LB

Afbreekscore: ≤ 5

□

[The page contains faint horizontal lines, suggesting it was part of a lined notebook or document.]

LB (fouten tegen
de structuur
van een
woord)

LA+LB

Blok 15

Afbreekscore: ≤ 5

Score:

schuur	-----	W3 sguur
kleur	-----	L1 klur
warm	-----	L6 warem, warum
wipneus	-----	LA en/of LB
fruit	-----	W1 vrut
mooi	-----	L2 mooj, mooij
kring	-----	L4 krin, krig
draai	-----	L1 draaj, draaij
meer	-----	L1 mir
spoor	-----	L1 spor
klapdeur	-----	L1 klapdur
bloei	-----	L2 bloej, bloeij
half	-----	L6 halef, haluf
schelp	-----	W3 sgelp L6 schelep, schelup
stofdoek	-----	W1 stovdoek
zwaan	-----	W2 swaan
vrouw	-----	W1 frouw W5 vrauw, vrou, vrau
meisje	-----	W4 mijsje
blauw	-----	W5 blouw, blau, blou
varken	-----	W1 farken R8 varke

Blok 20

Afbreekscore: ≤ 5

Score:

paard	-----	R1 paart
muren	-----	R3 muuren R8 mure
sprong	-----	L4 spron
trouwen	-----	W5 trauwen
plank	-----	L5 plangk
konijn	-----	R3 koonijn W4 konein
zwaard	-----	R1 zwaart W2 swaard
kinderen	-----	N2 kindurun R8 kindere
strand	-----	R1 strant
slaapkamer	-----	R2 slapkamer R3 slaapkaamer
maaien	-----	L2 maajen, maaijen
web	-----	R1 wep
zuster	-----	W2 suster N2 zuster
regen	-----	R3 reegen N2 regun R8 rege
stronken	-----	L5 strongken N2 stronkun R8 stronke
zachte	-----	W2 sachte W3 zagte
nieuw	-----	L3 niew, neuw
bocht	-----	R1 bochd W3 bogt
sneeuwen	-----	L3 sneewen R8 sneeuwe
verkeer	-----	L1 verkir N2 vurkeer

Blok 25

Afbreekscore: ≤ 5

Score:

dapper	_____	R4 daper
reuzen	_____	R6 reusen
duw	_____	L3 duuw
tree	_____	R5 tre
blokken	_____	R4 bloken
dieven	_____	R5 diefen
ochtend	_____	R1 ochtent; W3 ogtend
beleg	_____	N1 buleg
leeuwin	_____	L3 leewin, leuwin
nummer	_____	R4 numer
waarmee	_____	R5 waarme
bezoeker	_____	N1 buzoeker
auto	_____	R5 autoo; W5 outo
paleis	_____	R3 paaleis; W4 palijs
vla	_____	R5 vlaa
schaduw	_____	R3 schaadow; L3 schaduuw
geluk	_____	N1 guluk
brillen	_____	R4 brilen
zieke	_____	W2 sieke
randje	_____	R1 rantje

Blok 30

Afbreekscore ≤ 5

Score:

roeiboot	_____	L2 roejboot
weinig	_____	W4 wijnig; N3 weinug
aardig	_____	N3 aardug
kassa	_____	R4 kasa; R5 kassaa
flauw	_____	W1 vlauw; W5 flouw, flou, flau
dubbeltje	_____	R4 dubeltje
hitte	_____	R4 hite
prachtig	_____	W3 pragtig; N3 prachtug
overall	_____	R3 ooverall
eeuwig	_____	L3 eewig, euwig; N3 eeuwug
glazen	_____	R3 glaazen; R5 glasen
angstig	_____	L4 anstig; N3 angstug
diefstal	_____	W1 diefstal
grappig	_____	W4 grapig; N3 grappug
verhaaltje	_____	N1 vurhaaltje
intussen	_____	R4 intusen
winnaar	_____	R4 winaar
gebleven	_____	R3 gebleeven; N3 gubleven
ziekenhuis	_____	W2 siekenhuis
honger	_____	L4 honer, honner

Blok 35

Afbreekscore: ≤ 5

Score:

moeilijk	_____	L2 moeilijk; N4 moeiluk
beloning	_____	N1+L4 bulonin; R3 belooning
bestemming	_____	N1+L4 bustemmin; R4 besteming
omstreeks	_____	LB omsteeks, omstreek
mededeling	_____	R3 meededeeling; L4 mededelin
schreeuwerig	_____	L3 schreewerig; N3 schreeuwerug
gelukkig	_____	N1+N3 gulukkug; R4 gelukig
kammetje	_____	R4 kametje
voorzichtig	_____	W3 voorzigtig; N3 voorzichtug
kanonnen	_____	R3 kaanonnen; R4 kanonen
barstensvol	_____	LB barsvol
tekeningen	_____	R3 tekeningen; L4 tekeninen
postzegel	_____	R3 postzeegel; W3 postsegel
mogelijk	_____	R3 moogelijk; N4 mogeluk
middelen	_____	R4 midelen
stoute	_____	W5 staute
fabriek	_____	W1 vabriek
vloeistof	_____	W1 floeistof; L2 vloejstof
vervelend	_____	R1+R3 verveelent; N1 vurvelend
eindelijk	_____	W4 ijndelijk; N4 eindeluk

Blok 40

Afbreekscore: ≤ 5

Score:

centimeter	-----	W6 sentimeter W7 centiemeter
radio's	-----	R3 raadio's R7 radioos W7 radieoo's
horloge	-----	R3 horlooge N9 horlosje
diploma	-----	R3 diplooma W7 dieploma
fantastisch	-----	W1 vantastisch N8 fantasties
majesteit	-----	R3 maajesteit N6 majestijt
vakantie	-----	R3 vaakantie N7 vakansie
kwaliteit	-----	N6 kwalitijd W7 kwalieteit
aanwezigheid	-----	R3/N3/N5 aanweezughijd
operatie	-----	R3 ooperaatie N7 operatsie
baldadigheid	-----	R3/N3/N5 baldaadughijd
familie	-----	W1 vamilie W7 famielie
elektrisch	-----	R3 eelektrisch N8 elektries
etalage	-----	R3 eetaalaage N9 etalazje
programma's	-----	R3/R4/R7 proogrammaas
chef	-----	W6 sjef
oppervlakte	-----	R4 oppervlakte W1 opperflakte
beroemd	-----	R1 beroemt N1 buroemd
precies	-----	W6 presies
barones	-----	R3 baaroones

Naam:

Datum:

[illegible]

Bijlage 2

Cito spellingdictees.

Bij de Cito-dictees van half groep 3 t/m eind groep 6 is een scoreformulier gemaakt. Op dit formulier zijn de Cito-dictees omgezet naar de 5 spellingstrategieën en de daarbij behorende categorieën, zoals die in dit remedierende spellingpakket uitgewerkt zijn.

Dit is gedaan om het pakket toegankelijker te maken in het geval, dat de Cito-dictees afgenomen zijn.

CITO-ditee midden groep 3
Dictee 2

1	boot	_____	LA
2	riem	_____	"
3	uur	_____	"
4	gum	_____	"
5	wiel	_____	"
6	kan	_____	"
7	soep	_____	"
8	zaag	_____	"
9	beest	_____	La/LB
10	rups	_____	"
11	snor	_____	"
12	brug	_____	"
13	bloem	_____	"
14	bril	_____	"
15	slee	_____	"
16	hoest	_____	"
17	pomp	_____	"
18	taart	_____	"
19	pols	_____	"
20	puist	_____	"
21	gesp	_____	"
22	fles	_____	"

M/3 dictee 1

1	kip	_____	LA
2	hak	_____	"
3	rok	_____	"
4	mes	_____	"
5	rook	_____	"
6	lip	_____	"
7	muur	_____	"
8	tol	_____	"
9	peen	_____	"
10	teen	_____	"
11	klok	_____	LA/LB
12	trap	_____	"
13	kruk	_____	"
14	knoop	_____	"
15	kraan	_____	"
16	spin	_____	"
17	stoep	_____	"
18	ster	_____	"

M/3 dictee 3.

1	tuin	_____	LA
2	vaas	_____	"
3	voet	_____	"
4	zus	_____	"
5	duim	_____	"
6	reus	_____	"
7	vel	_____	"
8	deuk	_____	"
9	sloot	_____	LA/LB
10	brief	_____	"
11	sput	_____	"
12	zwaan	_____	"
13	vlees	_____	"
14	vlieg	_____	"
15	kaars	_____	"
16	mut	_____	"
17	koets	_____	"
18	wesp	_____	"
19	kaft	_____	"
20	vuist	_____	"
21	feest	_____	"
22	stuur	_____	"
23	kist	_____	"

CITO-dictee eind groep 3 A + B deel 1

1	berg	_____	L6 bereg, berug
2	strak	_____	LB+LA
3	start	_____	LB+LA
4	worst	_____	LB+LA
5	spons	_____	LB+LA
6	klomp	_____	LB+LA
7	staart	_____	LB+LA
8	wolk	_____	L6 wolek, woluk
9	markt	_____	LB+LA
10	wolf	_____	L6 wolef, woluf
11	krant	_____	LB+LA
12	sport	_____	LB+LA
13	helm	_____	L6 helem, helum
14	straf	_____	LB+LA
15	arts	_____	LB+LA
16	jurk	_____	L6 jurek, juruk
17	struik	_____	LB+LA
18	kwast	_____	LB+LA
19	kalf	_____	L6 kalef, kaluf
20	dorp	_____	L6 dorep, dorup

E/3A deel 2

1	wiel	_____	LA+LB
2	rups	_____	LB+LA
3	snor	_____	LB+LA
4	gesp	_____	LB+LA
5	tuin	_____	LA+LB
6	vaas	_____	"
7	voet	_____	"
8	zus	_____	"
9	reus	_____	"
10	deuk	_____	"
11	sloot	_____	LB+LA
12	brief	_____	"
13	sput	_____	"
14	vlieg	_____	"
15	kaars	_____	"
16	mut	_____	"
17	kist	_____	"

E/3B deel 2

1	schaal _____	W3 sgaal
2	vroeg _____	LB+LA
3	twaalf _____	L6 twaalef, twaaluf
4	dwerf _____	L6 dwereg, dwerug
5	fruit _____	LB+LA
6	pink _____	L5 pingk
7	schuur _____	W3 sguur
8	verf _____	L6 veref, veruf
9	storm _____	L6 storem, storum
10	schelp _____	W3 sgelp; L6 schelup
11	bank _____	L5 bangk
12	zwaar _____	LB+LA
13	sterk _____	L6 steruk
14	film _____	L6 filum; W1 vilm
15	wang _____	L4 wan, wag
16	slang _____	L4 slan, slag
17	schaar _____	W3 sgaar

CITO-dictee Midden groep 4 A + B deel 1

1	briefje _____	N2 briefju
2	verhaal _____	N1 vurhaal
3	bloei _____	L2 bloej, bloeij
4	kurkdroog _____	LB
5	spiegel _____	N2 spiegul
6	nooit _____	L2 noojt, nooijt
7	feestdag _____	LB
8	haai _____	L2 haaj, haaij
9	gezin _____	N1 guzin
10	kraai _____	L2 kraaj, kraaij
11	kraantje _____	N2 kraantju
12	verfkwest _____	LB; L6 verufkwast
13	verlies _____	N1 vurlies
14	zusje _____	N2 zusju
15	melkkan _____	LB
16	broertje _____	N2 broertju

M/4A deel 2

1	schaal _____	W3 sgaal
2	vroeg _____	LB; W1 froeg
3	twaaif _____	L6 twaalef, twaaluf
4	dwerf _____	L6 dwereg, dwerug
5	fruit _____	LB; W1 vruit
6	pink _____	L5 pingk
7	schuur _____	W3 sguur
8	verf _____	L6 veref, veruf
9	storm _____	L6 storem, storum
10	schelp _____	W3 sgelp; L6 schelup
11	bank _____	L5 bangk
12	zwaar _____	LB; W2 swaar
13	sterk _____	L6 steruk
14	film _____	L6 filum; W1 vilm
15	wang _____	L4 wan, wag
16	slang _____	L4 slan, slag
17	schaar _____	W3 sgaar

M4/B deel 2

1	zeil	W4	zijl
2	scheef	W3	sgeef
3	links	L5	lingks
4	stad	R1	stat
5	plein	W4	plijn
6	schroef	W3	sgroef
7	veer	L1	vir
8	vrij	W4	vrei
9	scherp	W3	sgerp; L6 scherup
10	streng	L4	stren
11	peer	L1	pir, per
12	bord	R1	bort
13	kring	L4	krin
14	mond	R1	mont
15	plank	L5	plangk
16	kleur	L1	klur
17	prijs	W4	preis
18	deur	L1	dur
19	paard	R1	paart
20	schrik	W3	sgrik

Cito-dictee eind groep 4 A + B deel 1

1	vrouw	W5	vrauw, vrau, vrou; W1 frouw
2	dagen	R3	daagen
3	bocht	W3	bogt
4	poten	R3	pooten
5	nu	R5	nuu
6	stout	W5	staut
7	dicht	W3	digt
8	regen	R3	reegen
9	pauw	W5	pouw
10	knecht	W3	knegt
11	blauw	W5	blouw, blou, blau
12	kous	W5	kaus
13	la	R5	laa
14	lucht	W3	lugt
15	buren	R3	buuren
16	sla	R5	slaa
17	saus	W5	sous; W2 zaus
18	stro	R5	stroo

E/4A deel 2

1	zeil	W4	zijl
2	scheef	W3	sgeef
3	links	L5	lingks
4	stad	R1	stat
5	plein	W4	plijn
6	schroef	W3	sgroef
7	veer	L1	vir
8	vrij	W4	vrei
9	scherp	W3	sgerp; L6 scherup
10	streng	L4	stren
11	peer	L1	pir, per
12	bord	R1	bort
13	kring	L4	krin
14	mond	R1	mont
15	plank	L5	plangk
16	kleur	L1	klur
17	prijs	W4	preis
18	deur	L1	dur
19	paard	R1	paart
20	schrik	W3	sgrik

E/4B deel 2

1	meeuw	L3 meew, meuw
2	huizen	R6 huisen; R8 huize
3	zweer	L1 zwir; W2 sweer
4	strikken	R4 striken
5	nieuw	L3 niew, neuw
6	muizen	R6 muisen
7	spoor	L1 spor
8	hutten	R4 huten; R8 hutte
9	dieven	R6 diefen; R8 dieve
10	blokken	R4 bloken; R8 blokke
11	schuw	L3 schuw
12	geur	L1 gur
13	druiven	R6 druifen; R8 druive
14	poort	L1 port
15	laarzen	R6 laarsen; R8 laarze
16	leeuw	L3 leew, leuw
17	krassen	R4 krasen; R8 krasse
18	golven	R6 golfen; R8 golve

Cito-dictee Midden groep 5 A + B deel 1

1	feesttent	LB
2	paleis	W4 palijs; R3 paaleis
3	opdracht	W3 opdragt
4	bodem	N2 bodum; R3 boodem
5	schoolreisje	W4 schoolrijsje
6	gedicht	W3 gedigt; N1 gudicht
7	vuurrood	LB
8	bladeren	N2 bladerun, bladurun; R3 blaaderen
9	glimlach	W3 glimlag
10	vijver	W4 veiver; W1 vijfer
11	fietstocht	LB; W3 fietstogt
12	adem	N2 adum
13	eieren	N2 eierun; R8 eiere
14	huissleutel	LB
15	achteruit	W3 agteruit
16	keizer	W4 kijzer

M/ 5A deel 2

1	poort	L3 port
2	huizen	R6 huisen; R8 huize
3	schuw	L3 schuuw
4	hutten	R4 hutten; R8 hutte
5	spoor	L1 spor
6	muizen	R6 muisen; R8 muize
7	schaatsen	W3 sgaatsen; R8 schaatse
8	meeuw	L3 meew, meuw
9	strikken	R4 striken; R8 strikke
10	leeuw	L3 leew, leuw
11	schaars	W3 sgaars
12	druiven	R6 druifen; R8 druive
13	zweer	L1 zwir; W2 sweer
14	krassen	R4 krasen
15	schuilplaats	W3 sguilplaats
16	golven	R6 golfen; R8 golve
17	geur	L1 gur
18	blokken	R4 bloken; R8 blokke
19	nieuw	L3 niew, neuw
20	schoorsteen	W3 sgorsteen

M/5B deel 2

1	heerlijk	N4	heerluk; L1 hirlijk
2	afdeling	R3	afdeeling; L4 afdelin, afdelig
3	lengte	L4	lente, legte
4	druppels	R4	drupels
5	schaduw	L3	schaduww; R3 schaaduww; W3 sgaduww
6	lokaal	R3	lookaal
7	hinkelbaan	L5	hingkelbaan
8	dubbeltje	R4	dubeltje
9	geweldig	N3	geweldeg
10	zwaluw	L3	zwaluww; R3 zwaaluww
11	tranen	R3	traanen; R8 trane
12	angst	L4	anst, agst
13	getallen	R4	getalen; R8 getalle
14	schreeuw	L3	schreew, schreuw
15	moderne	R3	mooderne
16	stevig	N3	stevug; R3 steevig
17	anker	L5	angker
18	nieuwe	L3	niewe, neuwe
19	timmerman	R4	timerman
20	duidelijk	N4	duideluk

Cito-dictee Eind groep 5 A + B deel 1

1	schepen	W3	sgepen; R3	scheepen
2	ochtend	W3	ogtend; R1	ochtent
3	kluiven	R6	kluifen	
4	rolletje	N2	rolletju; R4	roletje
5	bericht	W3	berigt	
6	schrammen	W3	sgrammen, R4	schramen
7	kastje	N2	kastju	
8	neven	R6	nefen; R3	neefen
9	klachten	W3	klagten	
10	vriendje	N2	vriendju; R1	vrientje
11	verschillen	W3	versgillen; R4	verschilen
12	reizen	R6	reisen	
13	nachtegaal	W3	nagtegaal	
14	beestje	N2	beestju	
15	taalschrift	W3	taalsgrift	
16	hazen	R6	hasen; R3	haasen

E/5A deel 2

1	heerlijk	N4	heerluk; L1	hirlijk
2	kanaal	R3	kaanaal	
3	lengte	L4	lente, legte	
4	druppels	R4	drupels	
5	schaduw	L3	schaduuw; R3	schaaduw; W3 sgaduw
6	lokaal	R3	lookaal	
7	hinkelbaan	L5	hingkelbaan	
8	dubbeltje	R4	dubeltje	
9	geweldig	N3	geweldeg	
10	zwaluw	L3	zwaluuw; R3	zwaaluw
11	tranen	R3	traanen	
12	angst	L4	anst, agst	
13	getallen	R4	getalen	
14	schreeuw	L3	schreew, schreuw	
15	regels	R3	reegels	
16	moedig	N3	moedug	
17	anker	L5	angker	
18	nieuwe	L3	niewe, neuwe	
19	timmerman	R4	timerman	
20	duidelijk	N4	duideluk	

E/5B deel 2

1	trommel	R4	tromel
2	hoofdstad	R1	hooftstad, hoofdstat
3	soldaten	R3	soldaaten
4	lelijk	N4	leluk; R3 leelijk
5	oppasser	R4	oppaser, opasser
6	gierig	N3	giereg
7	dieven	R6	diefen
8	banaan	R3	baanaan
9	eerlijk	N4	eerluk; L1 irlijk
10	vriendinnen	R4	vriendinen
11	hoofdstuk	R1	hooftstuk
12	opening	R3	oopening; L4 openin
13	stevig	N3	stevug
14	voetstappen	R4	voetstapen; W1 foetstappen
15	verkeerd	R1	verkeert; L1 verkird
16	staking	R3	staaking; L4 stakin, stakig
17	laarzen	R6	laarsen
18	raadsel	R1	raatsel

Cito-dictee Midden groep 6 A + B deel 1

1	kabouter	W5 kabauter; R3 kaabouter
2	titel	W7 tietel
3	slechtste	W3 slegtste
4	seizoenen	W4 sizjoenen; W2 zeisoenen
5	klauwen	W5 klouwen
6	artikel	W7 artiekel
7	regenachtige	W3 regenagtige
8	partij	W4 partei
9	uniform	W7 unieform
10	houthakker	W5 hauthakker; R4 houthaker
11	opdrachten	W3 opdragten
12	arbeiders	W4 arbijders
13	olifanten	W7 oliefanten
14	rechtstreeks	W3 regtstreeks
15	flauwe	W5 flouwe
16	ijverig	W4 eiverig; N3 ijvereg

M/6A deel 2

1	afdeling	R3 afdeeling; L4 afdelin, afdelig
2	hoofdstad	R1 hooftstad, hoofdstat
3	soldaten	R3 soldaaten
4	lelijk	N4 leluk; R3 leelijk
5	oppasser	R4 oppaser, opasser
6	gierig	N3 giereg
7	voedsel	R1 voetsel
8	banaan	R3 baanaan
9	eerlijk	N4 eerluk; L1 irlijk
10	vriendinnen	R4 vriendinen
11	hoofdstuk	R1 hooftstuk
12	opening	R3 oopening; L4 openin
13	stevig	N3 steveg
14	voetstappen	R4 voetstapen; W1 foetstappen
15	verkeerd	R1 verkeert; L1 verkird
16	staking	R3 staaking; L4 stakin, stakig
17	laarzen	R6 laarsen
18	moderne	R3 mooderne

M/6B deel 2

1	woning	R3	wooning; L4 wonin, wonig
2	gevangenen	L4	gevanenen, gevagenen
3	modellen	R4	modelen
4	citroenen	W6	sitroenen
5	bewoners	R3	bewooners
6	hoofdletter	R1	hooftletter; R4 hoofdleter
7	oefeningen	L4	oefeninen, oefenigen
8	cel	W6	sel
9	afdeling	R3	afdeeling; L4 afdelin, afde lig
10	raadsel	R1	raatsel
11	gezinnen	R4	gezinen
12	precies	W6	presies
13	voorstellingen	L4	voorstellinen; L1 vorstel lingen
14	verbandtrommel	R1	verbanttrommel
15	oppervlakte	R4	opervlakte
16	cement	W6	sement
17	brandbare	R1	brantbare; R3 brandbaare
18	portretten	R4	portreten
19	moderne	R3	mooderne
20	belangstelling	L4	belanstellin

Citodictie Eind groep 6 A + B deel 1

1	gedeeltelijk_____	N4	gedeelteluk
2	programma's_____	R7	programmaas; R3 proogram ma's
3	reparatie_____	N7	reparatsie; R3 reepaaraatie
4	web_____	R1	wep
5	kleinigheid_____	N5	kleinigijd;W4/N3 klijneg heid
6	's middags_____	's	
7	traktatie_____	N7	traktatsie; R3 traktaatie
8	krab_____	R1	krap
9	veiligheid_____	N5	veilighijd; W4/N3 vijleg heid
10	's woensdags_____	's	
11	operatie_____	N7	operatsie; R3 ooperaatie
12	voetbalclub_____	R1	voetbalclup; W1 voetbalclub
13	kwalijk_____	N4	kwaleik; R3 kwaalijk
14	zwemdiploma's_____	R7	zwemdiplomaas;R3 zwemdi plooma's
15	prestaties_____	N7	prestatsies
16	eb_____	R1	ep

E/6 A deel 2

1	woning_____	R3	wooning; L4 wonin, wonig
2	gevangenen_____	L4	gevanenen,gevagenen
3	modellen_____	R4	modelen
4	citroenen_____	W6	sitroenen
5	bewoners_____	R3	bewooners
6	hoofdletter_____	R1	hooftletter; R4 hoofdleter
7	oefeningen_____	L4	oefeninen, oefenigen
8	cel_____	W6	sel
9	kanaal_____	R3	kaanaal
10	raadsel_____	R1	raatsel
11	gezinnen_____	R4	gezinen
12	precies_____	W6	presies
13	voorstellingen_____	L4	voorstelinen;L1 vorstellin gen
14	verbandtrommel_____	R1	verbanttrommel
15	oppervlakte_____	R4	opervlakte
16	cement_____	W6	sement
17	brandbare_____	R1	brantbare;R3 brandbaare
18	portretten_____	R4	portreten
19	regels_____	R3	reegels
20	belangstelling_____	L4	belanstellin

E/6 B deel 2

1	seizoenen	W4	sijzoenen
2	middelpunt	R4	midelpunt
3	garage	N9	garazju; R3 gaaraage
4	muzikaal	W7	muziekaal; R3 muuzikaal
5	ijverig	W4	eiverig; N3 ijvereg
6	bemannig	R4	bemaning; L4 bemannin
7	manage	N9	manezju; R3 maaneege
8	kantine	W7	kantiene
9	opleiding	W4	oplijding; L4 opleidin
10	terras	R4	teras
11	dirigent	W7	dieriegent
12	vrijwillig	W4	vreiwillig; R4/N3 vrijwileg
13	toestemming	R4	toesteming; L4 toestemmin
14	fabrikant	W7	fabriekant; W1 vabrikant
15	etalage	N9	etalazju; R3 eetaalaage
16	tijdelijk	W4	teidelijk; N4 tijdeluk
17	bagage	N9	bagazju; R3 baagaage
18	kwaliteit	N6	kwalitijt; R3/N6 kwaaliteid
		W7	kwalieteit

Naam:

Datum:

[illegible]